

Križev pot DRUŽIN Z OBROBJA (pripravil Karel Gržan)

UVOD

*O, pridite, stvari,
kaj, glejte, se godi:
edini Božji Sin
strašno za nas trpi.*

Človek je razpet med dobrim in hudim bitjem. Lahko postane vrhunec stvarstva, lahko pa se med vsemi oblikami življenja najbolj izrodi. Če v povezanosti z Bogom ne svetlimo svoje duhovne razsežnosti, v sočutenju z bližnjimi pa svoje srčnosti, lahko postanemo, četudi z izjemno racionalno inteligenco, največja spaka tega sveta. Spačenost, ki smo ji priča na globalni ravni, govori, da smo kot človeštvo izgubili božji – duhovni in srčni orientir. Res, da je dal Bog človeku pravico gospodovati (1Mz 1,28), toda gospodovati pomeni v Gospodovem imenu ravnati. Edino Bog je Gospod – Bog pa je ljubezen (1Jn 4,16). Zato je sedanja oblika svetovnega gospodovanja, zaradi katere trpi na milijarde ljudi (in so zlorabljene tudi vse druge oblike življenja), sprevrženost in izkrivljenost, na kar jasno in glasno opozarja papež Frančišek, ko pravi: »Nikoli ne pozabimo, da je prava oblast služenje.« Ekonomija, ki je že po pomenu besede skrb za slehernika, se je sprevrгла v ekonomizem, ko večina prebivalstva 'prideluje' imetje za peščico privilegirancev.

Bog v Jezusu Kristusu vstopa v to stanje sveta. Uteleša se v njegovo bolečino, da bi bil sočutna odrešujoča bližina trpečim. Pridružimo se mu na poti k obsojenim na revščino, k brezpravnim, ponižanim ...; naj nas na tej poti Sveti Duh, ki ga Jezus obljublja in pošilja, navdihuje in krepi v tisto vstajenjsko novost, s katero se je pred dva tisoč leti končal njegov križev pot in se mora končati tudi sedanji, na katerem ga spremljamo v trpečih.

Prva postaja

PILAT OBSODI JEZUSA NA SMRT

*Razbičan, zapljuvan
in kronan, zasramovan
pred sodni stol zdaj gre,
nedolžen v smrt izdan.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezus je bil obsojen po vseh predpisih. Tako je obsojen tudi danes – v trpečih našega časa. Revščina je vzdrževana po krivični zakonodaji, ki jo narekujejo upravljavci izrojene ekonomije – imenujmo jo ekonomizem. Podpirajo jo tisti politiki, ki so v službi njenih krivičnih konceptov. Ti nam govorijo o edinih možnih rešitvah. Tudi Jezus je bil po Pilatovi edini možni rešitvi obsojen

na smrt. Danes so številne družine in posamezniki pahnjeni v revščino zaradi edinih možnih rešitev krivičnega ekonomizma in ne ekonomije, ki mora biti skrb za slehernika.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Druga postaja **JEZUSU NALOŽIJO KRIŽ**

*Glej, križ mu nalože
na ranjene rame,
objame ga voljno
in nese vseh dolge.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezusu so na rame naložili težki križ. Kolikim očetom in materam je naložen križ mukotrpnega preživljanja! Brezposelnost, prekarno delo, zaposlitev preko izkoriščevalnih agencij, izsiljevanja, poniževanja, vzbujanje slabih občutkov, deljen delovni čas, ki jih odtegne družini za ves dan ... in vse to za nevredno plačilo, ob katerem je družina kljub trdemu delu še vedno bivanjsko ogrožena, v dostojanstvu ponižana. Politiki ekonomizma to dopuščajo – legalizirajo neznosne obremenitve, s katerimi peščica izbrancev sesa moči izkoriščanim, da se krepí v svojem prestižu. Ja, težak, zelo težak je Kristusov križ v številnih, ki so le vir za dobiček izbrancem.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Tretja postaja **JEZUS PADE PRVIČ POD KRIŽEM**

*Opešal je v močeh,
podre ga križ, naš greh,
vtopljen v dolge sveta
leži potrta na tleh.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Na svojem križevem potu je Gospod padel. Kako hud je tisti prvi padec – ko se človek zruši najprej v sebi, ko ga v njem samem zajame obup brezizhodnosti. Preprosto ne vidi rešitve in klecne. Mislil je, da bo zmogel – zmogel zaradi družine, zaradi otrok, ki jih želi dostojno

preskrbeti. A ga od vseh strani zajedajo same dolžnosti in obveze in le peščica neboljanih pravic, ki mu jih še dopuščajo samopašni. Najprej so izpite notranje moči – človek v sebi obnemore, klecne in pade ... – človek in v njem/z njim Jezus ... On me vabi k sočutni bližini.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Četrta postaja **JEZUS SREČA SVOJO ŽALOSTNO MATER**

*O, žalostni spomin,
ko Mater sreča Sin;
bridkosti meč ji gre
do srca globočin.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezus sreča svojo mamo. Dvoje src, povezanih v stiski, v nemoči. Zaradi ljubezni reže neznosna bolečina, ko se v svoji nemoči zrejo/čutijo najbližji – v družini. Kako globoka je stiska očetov in mater, ki svojim otrokom ne morejo dostojno (z zagotovljenim delom in pravičnim plačilom) priskrbeti, kar potrebujejo za temeljno varnost in dostojanstvo. In to dopuščajo družbeno odgovorni v svoji prodanosti logiki ekonomizma. Pravijo, da z vedno novimi ukrepi rešujejo revne. Če to res počno, zakaj se notranja in zunanja stiska – in v njih žalost tolikih – vedno bolj poglobljata in večata?

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Peta postaja **SIMON POMAGA JEZUSU NOSITI KRIŽ**

*Omagal Jezus je
od teže križeve.
O, Simon, sprejmi križ,
Gospoda usmili se!*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Za to, za kar skrbijo dobrodelne organizacije, bi morala poskrbeti država, če je res dom – domovina vsem svojim prebivalcem. Poskrbeti za osnovno, temeljno, dostojno življenje

slehernika. A je očitno, da tisti politiki, ki so od realnega življenja povzdignjeni v prestiž in privilegije, tega ne počnejo. Oni govorijo, veliko pripovedujejo, še več blebetajo – večinsko v prazno ali v smer globalnega neoliberalnega koncepta, v pogubo tistih, ki bi jih morali po svoji funkciji reševati. »Po njihovih sadovih – rezultatih jih boste prepoznali« (prim. Mt 7,20). In ti so za številne sramotni. Bogu hvala, da obstajajo Simoni, ki opazijo pretežek križ posameznikov, družin ... in jim pristopijo na pomoč. Ko zataji država, morajo težo obremenjenih lajšati prostovoljci.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Šesta postaja

VERONIKA OBRIŠE JEZUSU OBRAZ

*S prtom Veronika
obriše Jezusa,
zato ji da spomin
obličja svetega.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.

Ker si s svojim križem svet odrešil.

Kdo bo za brezpravne zastavil besedo, ki jim ni dana v javnosti? Kdo bo pokazal na obličje trpečih, ker jih družbeno odgovorni premeteno prikrivajo očem javnosti ali jih prikazujejo celo kot krive za svoje stanje? Bila je žena – Veronika, ki je na svoj prtič odtisnila sled Jezusovega trpečega obličja, da še danes z njim pričuje o grozi in bolesi, ki jo je preстал Jezus. Danes taisti Jezus trpi v mnogih brezpravnih, katerih glas je v njihovi bolečini zadušen. Ali smo tisti, ki opozarjamo, ki kažemo na njihovo opljuvano, ponižano, pretepeno obličje? Gorje nam, če ne bomo povzdignili glasu za trpeče, če ne bomo dramili družbe k (za)vesti – k odgovornosti; če ne bomo razkrinkovali zlaganosti politike zločestega ekonomizma!

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Sedma postaja

JEZUS PADE DRUGIČ POD KRIŽEM

*Slabosti ves prevzet
Zveličar pade spet;
oh, grehi ga teže,
ki jih ponavlja svet.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Najprej se zrušimo v sebi, potem obnemoremo tudi navzven. Psihičnim zlomom sledijo telesni – bolezni. In potem smo postavljeni v vrste čakajočih za osnovno socialno pravico – zdravljenje. Mnogi ne dočakajo, da bi prišli na vrsto. Prej obnemorejo. In mi dopuščamo, da postane takšno početje države samoumevno. Milijoni gredo za reprezentanco – prestiž politikov in njihovih gospodarskih ‘dobrotnikov’; tam nekje v dolgi vrsti pa čakajo tisti, ki v nasprotju s privilegiranimi nimajo zvez in poznanstev, da bi se lahko prerinili pred vrste čakajočih ali si privoščili zdravljenje kot pritiče izbrancem – tistim, ki na svoji poti pod obremenitvami in ponižanostjo niso obnemogli kot Jezus.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Osma postaja **JEZUS NAGOVORI JERUZALEMSKE ŽENE**

*Usmiljene žene,
ne jokajte zame,
le zase in svoj rod
točite zdaj solze.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezus je nagovoril žene – ne moških. Žene so upanje za novo vizijo sveta. Bog jim je dal srce in intuicijo. Kje ste žene, da bi ozavestile čas krivičnosti in v božjem navdihu razbrale potrebno spremembo, h kateri bi pritegnile moško moč in pomoč? Žene niste ustvarjene, da capljate ali se celo udinjate v izgubljenost sedaj mogočnih krivičnežev. Naj se v vas prebudi moč navdiha, naj po vas vzplamti v novost!

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Deveta postaja **JEZUS PADE TRETJIČ POD KRIŽEM**

*Zveličar omedli,
pod križem spet leži.
O, trdo srce, glej:
tvoj greh ga žalosti.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Ko padejo v obup starši, padejo ali celo propadejo tudi njih otroci. Jezus leži nemočen na tleh v tistih, ki jih je preobremenil in potem pohodil sedaj popolnoma legalen sistem izkoriščanja in odmetavanja nemočnih. Ekonomizem – sistem, ki kopiči kapital za izbrance – se je razglasil za ekonomijo, ki bi morala biti (že zaradi pomena besede) skrb za slehernika. Zločesta zver ekonomizma (hrematizma) se je preoblekla v ovčjo kožo ekonomije in se razglasila za edino možno rešitev. Trpljenje milijard ljudi nas poziva, da razkrinkamo največjo prevaro našega časa in jo razglasimo za nelegitimno v obstoju. 36.000 zaradi revščine vsak dan umrlih otrok nas obvezuje, da oznanjamo zlaganost našega časa in vizijo, ki nam jo daje evangelij. Le tako bomo tistim, ki ležijo na tleh, odpirali pot k povrnitvi dostojanstva.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Deseta postaja **JEZUSA SLEČEJO IN MU PONUDIJO VINA Z ŽOLČEM MEŠANEGA**

*Ko pride na goro,
obleko mu vzemo
in za dolge sveta
še žolča mu dado.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Po zločestih predpisih ti vzamejo vse. Ne le službe in za delo pravičnega plačila, vzamejo ti tudi dom in dostojanstvo. Kaj potem, če ustava zagotavlja osnovne pravice; kaj potem, če govorimo, da smo socialna država; kaj potem, če smo podpisali deklaracije o zagotovljenem dostojanstvu slehernika! Kot Jezusa te slečejo do nagega – le nekaj cunj ti pustijo in te napojijo z grenkobo. In vse to je legalno.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Enajsta postaja **JEZUSA PRIBIJEJO NA KRIŽ**

*Na križ ga polože,
razpno roke, noge;*

*in ostri mu žebli
spet rane mu narede.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezus, pred dva tisoč leti so te pribili na križ. Tudi danes si pribit na križ v tolikih brezpravnih, trpečih. Pribili so te biriči gospodarjev. Tudi danes te pribijajo biriči prestižne gospode – politiki, pravniki, gospodarstveniki ekonomizma in njih birokrati. Bolj kot politiki pribijajo na križ birokrati – po vseh predpisih so prepogosto biriči krivice in v njej podpisanega zla.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Dvanajsta postaja **JEZUS UMRJE NA KRIŽU**

*Na križu Bog visi
in sveta teče kri;
za nas umira Bog,
žalujte vse stvari.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Bo kri tolikih po krivici trpečih – mučencev, ki je napojila ta naš modri planet, prebudila novo življenje? Kdaj bo ta naš svet postal moder ne le zaradi oceanov, pač pa tudi zaradi modrosti, ki bo prevzela življenje? Jezus je umrl na križu. Ne zaman. Njegova kri je prinesla rešenje. Ko danes krvavi v tolikih trpečih, mar ni tudi ta kri rešnja?

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Trinajsta postaja **JEZUSA SNAMEJO S KRIŽA IN GA DAJO MARIJI V NAROČJE**

*O, Mati žalostna,
ki ljubiš Jezusa,
objemlješ zadnjikrat
Sinu zdaj mrtvega.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.

Ker si s svojim križem svet odrešil.

Jezus je mrtev. Samo na videz je mrtev. V času smrti je šel v predpekel, da bi tam naznanil rešenje. Upanje je zamrlo le na videz. Tudi danes se sklanja v predpekel in pekel človeške družbe in že naznanja rešenje. Zlo si samo podpiše pogubno usodo, božja pravičnost jo le zapečati. Zakon, ki ga je Bog neizbrisno zapisal v stvarstvo, je jasen: sebičnost vodi v strašljivo pogubo. Brezpravnih bo božje kraljestvo in tisti, ki so jim delali dobro, so si s tem pridobili rešenje.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Štirinajsta postaja **JEZUSA POLOŽE V GROB**

*Bridko objokovan
je Jezus v grob dejan;
o, grešnik, moli ga,
tvoj greh je zdaj opran.*

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Gospodovo telo so povili in zaprli v grob. Grob je le predor – predor v novo razsežnost bivanja. Grob je prostor, kjer pustimo ponošeno zemeljsko obleko, da nas tam onkraj lahko odenejo v nebeško. Dokler smo še v času, dokler še imamo čas, delajmo dobro! Naša nebeška obleka bo stkana iz naših sedanjih dejanj ljubezni. Le-ta lahko presežejo prostor in čas in nas ozaljšajo za vso večnost.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas!

Sklep

*O, Jezus, hvali naj
ves svet te vekomaj.
Po svojem križu nam
podeli sveti raj.*

Gospod, naj te hvalijo moja dejanja ljubezni do revnih, brezpravnih, naj te hvali moj glas, ki zveni za tiste, ki se v ponižanosti ne morejo oglasiti ... Ko sem prehodil križev pot s teboj, sem ga prehodil s tistimi, v katerih je danes tvoja bolečina. Pomagaj mi, da jo bom lajšal, a ob tem te prosim, da me ta pomoč ne ustavi, da bi ne zahteval tudi tiste velike globalne spremembe, ki jo oznanja tvoj evangelij ljubezni. V njem je sebičnost označena kot pogubna, darežljivost pa kot

rešilna. Evangelij označuje sedanjo krivičnost ekonomizma za nelegitimno, družbo, ki poskrbi za slehernika, pa kot edino dopustno.